

Styrgruppen för Länsnätverket för förvaltningschefer

Svar angående Styrgruppens för Länsnätverket för förvaltningschefer yttrande om *PM Dietist att hantera enteral nutrition (sondmat) till personer över 18 år*. Styrgruppen efterfrågar en utförligare bakgrund och redogörelse med fler konkreta uppgifter.

Arbetsgrupp för samverkan mellan Region Dalarna och Dalarnas kommuner

Under våren 2019 genomfördes ett gemensamt processarbete med representanter från Dietistenheten, Logopedverksamheten och kommunerna under ledning av processledare Victoria Lindmo från Regionens utvecklingsavdelning. Gruppens uppdrag var att diskutera samverkan och uppdrag gällande nutrition och logopedi i Dalarna. Arbetet utmynnade i en handlingsplan som skulle följas upp hösten 2019. På grund av den organisationsförändring gällande regionens Dietist- och Logopedverksamhet som planerades till årsskiftet 2019/2020 avstannade arbetet hösten 2019 och sköts på framtiden även våren 2020 på grund av pandemin. Vi planerar att sammankalla de medarbetare som fortfarande arbetar i regionen till ett möte för att följa upp handlingsplanen tidigt i höst. Punkterna i handlingsplanen handlade till stor del om samverkan mellan region och kommun genom utbildningsinsatser på olika nivåer.

Med tanke på det arbete som gjordes våren 2019 är vi tveksamma till att göra en grundlig utredning om hur dietistkompetens på alla vårdnivåer ska säkerställas i framtiden. Dietistverksamheten ingår i en ny basenhet sedan årsskiftet 2019/2020 och vi tänker att denna nya organisation behöver få tid att sätta sig och utvärderas.

Svårigheten att rekrytera dietister är Dietistverksamhetens största utmaning. Det har bildats en arbetsgrupp med representanter från samtliga verksamheter inom regionen som har dietister anställda i samverkan med HR för att jobba aktivt med frågan. Svårigheterna att rekrytera är ett nationellt problem och vi har påtalat att det är angeläget att Region Dalarna verkar för att antalet utbildningsplatser utökas och påtalar bristen på dietister även i Region Dalarna.

Hur många dietister finns det i dag i Region Dalarna och kommunerna?

I Region Dalarna finns det cirka 28 dietisttjänster fördelade på sju olika enheter, varav 4 tjänster är vakanta i maj 2021.

I Dalarna finns det fyra kommuner som har dietister anställda. I Borlänge, Leksand och Rättviks kommuner finns en dietist anställd/kommun. Falu kommun har två dietister anställda. Av länets fem kommundietister har två ett kliniskt uppdrag (Borlänge och Falun) som innebär att de har

patientkontakter och ordinerar nutritionsbehandling för personer i särskilda boenden. Falu kommuns dietist arbetar även mot hemsjukvården. Övriga tre dietister arbetar övergripande med exempelvis utbildningar och menyplanering. Två av dessa tjänster är placerade inom kostorganisationer, den tredje inom äldreomsorg. I de kommuner som saknar klinisk dietist ligger ansvaret för nutritionen på sjuksköterska. När det gäller enteral nutritionsbehandling kan detta många gånger vara mer komplext och överstiga sjuksköterskans grundkompetens. Kommundietisterna ser en risk att länets medborgare med enteral nutritionsbehandling i kommunerna får en ojämlig vård beroende på möjligheten till kontakt med dietist gällande uppföljning och justering av behandling.

Hur många dietister har kompetens när det gäller enteral nutrition?

Alla dietister har samma grundutbildning. Det vi ser som ett problem är att var och en av dietisterna och sjuksköterskorna som arbetar med enteral nutrition idag träffar alltför få personer för att upprätthålla kompetens gällande såväl produkter som förskrivningsrutiner.

Dietistuppdrag för enteral nutrition

Malin von Hofsten (dåvarande verksamhetschef för Dietistverksamheten) fick i uppdrag av Regionråd Sofia Jarl att lyfta frågan om dietistuppdrag för enteral nutrition (sondmat) till Chefsnätverket i Dalarna utifrån att vi i regionen haft såväl patientnämndsärenden som synergier som handlar om att patienter med behov av sondmat har en ohållbar matsituation. Arbetsgruppen togs sig an även detta uppdrag och en av punkterna i den handlingsplan som togs fram var att göra en omvärldsbevakning gällande hur det ser ut i andra regioner när det gäller sondnäring. Utifrån den information som inhämtades bedömde vi att det var lämpligt att inrätta särskilda tjänster för detta, något som man gjort i flera andra regioner och att det bör vara rimligt med 2,0 tjänster för dietist med enteral nutrition i Dalarna. Uppgifter om hur många patienter det rör sig har varit svårt att få fram men preliminärt tror vi att det handlar om cirka 450 personer per år. Tidsåtgången per insats är omfattande, men skulle förhoppningsvis kunna feffektiviseras med det nya arbetssättet.

När det gäller finansieringen av tjänsterna var det ursprungliga förslaget att Regionen skulle finansiera 1,0 tjänst genom omfördelning av uppdrag från habiliteringen och den specialiserade somatiska vården. Förhoppningen var att Dalarnas kommuner tillsammans, via ett samverkansavtal, skulle bidra med medel motsvarande ytterligare 1,0 tjänst. Förslaget att söka statliga medel var för att vinna tid att få fram medel enligt det ursprungliga förslaget med tanke på att ärendet dragit ut på tiden.

Vi ser förslaget om att inrätta dessa tjänster som ett nytt och säkrare arbetssätt snarare än att faktiskt inrätta fler tjänster och bedömer det som sannolikt att vi skulle få sökande till dessa tjänster.

Det finns behov av att tillsätta en arbetsgrupp inom kunskaps styrningsorganisationen för att implementera kunskapsstödet om undernäring "Att förebygga och behandla undernäring – Kunskapsstöd i hälso- och sjukvård och Socialtjänst (20-04-06). Vi återkommer gärna när vi ser att vi har möjlighet att starta detta arbete.

Med vänlig hälsning

Katarina Gustavson
Verksamhetschef Dietist- och Logopedverksamheten Dalarna
